

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 13S/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122207420
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Perďochová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2022:5122207420.1

Uznesenie

Okresný súd Žilina, v právnej veci žalobcu: SMER – sociálna demokracia, so sídlom Súmravná 3263/25, Bratislava – Ružinov, IČO: 31 801 242, proti žalovanému: Miestna volebná komisia A. B., o zaregistrovaní kandidáta pre voľby do Obecného zastupiteľstva v A. B., takto

rozhodol:

Žalobu zamieťa.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Správnou žalobou, doručenou súdu dňa 13.09.2022, sa žalobca domáhal vydania súdneho rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta C. D. E. pre voľby do Obecného zastupiteľstva v A. B. a zrušení rozhodnutia Miestnej volebnej komisie č. 21 zo dňa 08.09.2022.

Správnou žalobou žalobca skutkovo odôvodnil tým, že dňa 08.09.2022 vydala Miestna volebná komisia v A. B. rozhodnutie č. 21 o neregistácii kandidáta C. D. E. pre voľby do Obecného zastupiteľstva v A. B.. Ako dôvod neregistácie uviedla § 172 volebného zákona bez špecifikácie konkrétneho písmena a v odôvodnení uviedla v zmysle podnetu na preskúmanie kandidátnej listiny, doručeného obci dňa 06.09.2022 pod podacím č. 677/2022 a v zmysle odporúčania C. F. G.. Z uvedeného odôvodnenia nie je žalobcovi zrejмый dôvod neregistrovania kandidáta a rozhodnutie sa javí ako arbitrárne a neodôvodnené. Tento dôvod si kandidát môže len domyslieť, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že volebná komisia sa neodvoláva na žiadny dôkaz alebo listinu, ktorú by pri rozhodovaní vykonala. Okrem toho žalobca poukázal, že podľa § 169 ods. 10 volebného zákona miestna volebná komisia preskúmava kandidátne listiny a rozhoduje o registrácii kandidátov, a to spôsobom podľa § 18 ods. 4 volebného zákona, v zmysle ktorého na uznesenia a rozhodnutia je potrebná prítomnosť nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov a na platnosť uznesenia je potrebná väčšina hlasov prítomných členov a ako sa má hlasovať. V danom prípade boli prítomní 4 členovia miestnej komisie a o veci sa ani nehlasovalo a dvaja zo štyroch, sa ani nepodpísali. Podpredseda miestnej volebnej komisie a ďalší členovia ani o tomto kroku neregistácie ani nevedeli, tak ako mohli preskúmavať daný podnet a rozhodnúť. Žalobca má za to, že v danom prípade nebol dodržaný zákonný postup pri prijímaní daného rozhodnutia, čo robí daný akt nulitným. Ak dôvodom pre neregistáciu je prekážka vo výkone aktívneho volebného práva podľa § 6 volebného zákona, čo z rozhodnutia nie je zrejmé, na jeho prijatie absentujú akékoľvek podklady, tak uviedol, že trest kandidáta skončil dňa 11. januára 2022, nakoľko rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.01.2019. Od uvedeného dňa začala plynúť skúšobná doba v trvaní 3 roky, ktorá uplynula dňa 10.01.2022. Keďže v čase podmieneného odsúdenia kandidát viedol riadny život, je zrejmé, že sa v skúšobnej dobe osvedčil. Zákon v súvislosti s prekážkou aktívneho volebného práva nehovorí, k akému dátumu je potrebné jej existenciu skúmať. Žalobca má za to, že danú otázku je potrebné skúmať k času konania hlasovania – volieb. V súčasnosti bez toho, aby si volebná komisia vyžiadala príslušné podklady, nie je možné rozhodnúť o neregistrovaní kandidáta a takéto rozhodnutie nemá náležitý podklad.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k správnej žalobe, doručenom súdu dňa 13.09.2022, uviedol, že B. H., podpredsedníčka miestnej volebnej komisie, ktorá čestné vyhlásenie podpísala, počas prvého zasadnutia miestnej volebnej komisie nebola prítomná, čo je uvedené v zápisnici. I. A. prítomný bol, a tak, ako ostatní členovia komisie, súhlasil s neregistračiou kandidáta C. D. E. na základe odporúčania ústrednej a štátnej volebnej komisie. J. K., ktorá je uvedená na čestnom vyhlásení, dané vyhlásenie nepodpísala. Komisia zvolila postup neregistrovania kandidáta, kde dôvodné podozrenie vzniklo nielen na základe podnetu občana, ale aj z verejne dostupných zdrojov (oznámenie o zániku mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva, zverejnené na oficiálnej webovej stránke obce a na úradnej tabuli obce). V kompetencii miestnej volebnej komisie nie je vyžiadanie si výpisu z registra trestov, ani inak overiť pravdivosť informácií, uvádzaných v podnete občana. Z uvedeného dôvodu si vyžiadala miestna volebná komisia vyjadrenie od Ústrednej volebnej komisie. Na vyžiadanie vyjadrenia C. F. G. – riaditeľka, odbor volieb, referenda a politických strán sekcie verejnej správy, uviedla, že miestna volebná komisia nezaregistruje kandidáta, ktorý má prekážku práva byť volený podľa § 6 písm. b) zákona, t. j. bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a jeho odsúdenie nebolo zahladené. Volebný zákon síce neumožňuje miestnej volebnej komisii vyžadovať od kandidáta preukázanie skutočnosti, že nemá uvedenú prekážku práva byť volený, avšak v prípade, že má miestna volebná komisia dôvodné podozrenie, že kandidát bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a jeho odsúdenie nebolo zahladené, môže rozhodnúť o nezaregistrovaní kandidáta, čo však musí vo svojom rozhodnutí náležite zdôvodniť. O tom, či kandidát spĺňa podmienky na jeho zaregistrovanie, rozhoduje vždy príslušná miestna volebná komisia. V prípade nezaregistrovania kandidáta má tento kandidát právo obrátiť sa na príslušný súd s návrhom na jeho zaregistrovanie. V prípade, že kandidát nemá prekážku práva byť volený podľa § 6 volebného zákona, príslušný okresný súd rozhodne o jeho zaregistrovaní.

Súd sa podrobne oboznámil s podanou žalobou, s vyjadrením k žalobe a listinnými dôkazmi, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

V konaní nebolo sporné, že kandidátom strany SMER – sociálna demokracia pre voľby do obecného zastupiteľstva obce A. B. bol C. D. E.. Správnu žalobou, doručenou súdu dňa 13.09.2022 (podaná na pošte dňa 11.09.2022) proti rozhodnutiu č. 21 Miestnej volebnej komisie v A. B. zo dňa 08.09.2022 o nezaregistrovaní kandidáta, sa domáhal žalobca vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by súd zaregistroval kandidáta C. D. E. pre voľby do obecného zastupiteľstva v A. B.. Žaloba tak bola podaná oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a na príslušnom súde.

Ďalej nebolo sporné, že Miestna volebná komisia A. B. vydala rozhodnutie č. 21 zo dňa 08.09.2022, ktorým rozhodla o nezaregistrovaní C. D. E. ako kandidáta pre voľby do obecného zastupiteľstva v A. B.. Z predloženého rozhodnutia vyplýva, že miestna volebná komisia preskúmala kandidátnu listinu v zmysle § 172 ods. 1 zákona a ako dôvod nezaregistrovania kandidáta uviedla podnet na preskúmanie kandidátnej listiny C. D. E., doručeného obci dňa 06.09.2022 pod podacím číslom 677/2022 a v zmysle odporúčania C. F. G., riaditeľky odboru volieb, referenda a politických strán, sekcia verejnej správy MV SR. Miestna volebná komisia bližšie dôvody nezaregistrovania kandidáta neuviedla (č. I. 3 spisu).

Zo zápisnice z prvého zasadnutia Miestnej volebnej komisie v A. B. zo dňa 07.09.2022 vyplýva, že členovia miestnej volebnej komisie podrobne preskúmali kandidátne listiny pre voľby poslancov Obecného zastupiteľstva a pre voľby starostu obce, či spĺňajú zákonom stanovené podmienky, pričom vzhľadom na podnet, ktorý bol na obec doručený dňa 06.09.2022 pod číslom 677/2022, týkajúci sa kandidáta na poslanca obecného zastupiteľstva a starostu obce C. D. E., po písomnom odporúčaní C. F. G., riaditeľky odboru volieb, referenda a politických strán zo sekcie verejnej správy MV SR a po súhlasnom vyhlásení všetkých prítomných členov komisie (v počte 4 zo 6 členov), neboli uvedené kandidátne listiny zaregistrované (č. I. 16 spisu).

V Čestnom vyhlásení zo dňa 13.09.2022 členovia miestnej volebnej komisie vyhlásili, že nehlasovali o žiadnej neregistračii kandidáta C. D. E. a ani nič neskúmali, či spĺňa alebo nespĺňa, ako kandidát na starostu obce, alebo poslanca obecného zastupiteľstva. Taktiež nepodpísali žiadnu zápisnicu. Predsedníčka komisie jednoducho povedala, že je tu podnet a že ide vyradiť kandidáta, nič viac. Bez dôkazov, len na základe podnetu občana. Iných kandidátov ani nepozerali, neriešili. Keďže až dnes sa dozvedeli, že bol týmto porušený zákon o voľbách, a to § 18 bod 4 a nechcú sa dopustiť skrivodlivosti, dávajú toto čestné vyhlásenie. Podpredsedníčka pani H. B. na tomto zasadnutí komisie nebola ani

prítomná a iba jej bolo volané, že aby sa prišla podpísať, ale tak neučinila. Taktiež im bolo oznámené neregistrovaným kandidátom, že adresoval na miestnu volebnú komisiu list – odvolanie a žiada, aby ako komisia urobili v danej veci nápravu v zmysle volebného zákona a neriešili veci, na ktoré nemajú kompetencie a ani riadne dôkazy. Občan nech si osobné veci rieši a podáva sťažnosť cez kompetentné orgány. Veď to by museli takto preverovať všetkých kandidátov, bez zaujatosti. A na to je predsa polícia a prokuratúra, ak sa niekto niečo domnieva a môže konať a nie používať na to členov miestnej volebnej komisie. To by musela komisia všetkých preverovať a to by trvalo aj dva mesiace, ak nie viac. Kto chce žalovať, nech on dokazuje a nie naopak. Toto sa javí ako keby dáka pomsta a oni ju majú schváliť bez dôkazov. Na to predsa miestna volebná komisia nie je fundovaná. Predmetné čestné vyhlásenie podpísala B. H. a I. A. (č. I. 5 spisu).

Z oznámenia obce A. B. zo dňa 01.04.2019 mal súd preukázané, že C. D. E. zanikol mandát poslanca Obecného zastupiteľstva rozhodnutím Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/8/2018 – 616 zo dňa 10.01.2019, ktorým bol menovaný uznaný vinným zo spáchania úmyselného trestného činu a na jeho miesto nastúpil náhradník (č. I. 10 spisu).

Z podnetu E. L. D., doručeného obci A. B. dňa 06.09.2022, vyplýva, že menovaná sa z dostupných informácií domnieva, že C. D. E. ide kandidovať na poslanca a starostu obce A. B.. Písomným podaním dala podnet na prešetrenie miestnej komisii, ktorá v zmysle zákona preskúmava kandidátne listiny a rozhoduje o registrácii kandidátov. Prekážkou práva byť volený je právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené. C. D. E. bol uznesením č. 3To/8/2018 zo dňa 10.01.2019 odsúdený v zmysle § 237 Trestného zákona za úmyselný trestný čin z prečinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku. Bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky so skúšobnou dobou 3 roky. Ďalej mu bola podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložená povinnosť nahradiť poškodenej strane – obci A. B. škodu vo výške 25.510,94 Eur. Menovaná zastáva názor, že tým, že nebola zaplatená škoda obci a C. D. E. bol odsúdený za úmyselný trestný čin, nemohlo dôjsť k zahladeniu odsúdenia (č. I. 22 spisu).

V záujme spravodlivého procesného postupu si súd zabezpečil z úradnej moci odpis registra trestov nezaregistrovaného kandidáta C. D. E. (č. I. 13 spisu), a taktiež rozhodnutie, vydané v trestnom konaní, vedenom pod sp. zn. 35T/90/2015 zo dňa 06.07.2017, ktorým bol C. D. E. uznaný vinným z prečinu porušenia povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Za uvedený prečin mu súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom a určil skúšobnú dobu 3 roky. Súčasne mu súd uložil trest zákazu činnosti, a to výkon funkcie vo volených orgánoch územnej samosprávy na dobu 3 roky. V zákonnej lehote podal menovaný odvolanie a Krajský súd v Žiline rozsudkom, sp. zn. 3To/8/2018 – 616 zo dňa 10.01.2019, právoplatným dňa 10.01.2019, rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podal menovaný dovolanie, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté.

Súd mal zároveň zistené, že dňa 06.09.2022 bola na trestné oddelenie tunajšieho súdu ku konaniu, sp. zn. 35T/90/2015, doručená žiadosť C. D. E. o vyslovenie, že sa osvedčil v skúšobnej dobe. V čase rozhodovania súdu o žalobe na zaregistrovanie kandidáta pre voľby do obecného zastupiteľstva nebolo o žiadosti na vyslovenie osvedčenia v skúšobnej dobe doposiaľ rozhodnuté.

Podľa § 303 ods. 1,2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), žalobca sa môže žalobou domáhať vydania rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta, ak miestna volebná komisia alebo mestská volebná komisia rozhodla o nezaregistrovaní kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy obcí, miest a mestských častí podľa osobitného predpisu. Na konanie podľa odseku 1 je príslušný okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto alebo mestská časť.

Podľa § 304 SSP, účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný; tým nie je dotknuté ustanovenie § 46.

Podľa § 305 SSP, žalobcom je dotknutá kandidujúca politická strana, koalícia politických strán alebo dotknutý nezávislý kandidát.

Podľa § 306 SSP, žalovaným je miestna volebná komisia alebo mestská volebná komisia.

Podľa § 307 SSP, žaloba musí byť podaná v lehote troch dní od prevzatia rozhodnutia žalovaného o nezaregistrovaní kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy obcí.

Podľa § 309 SSP, žalovaný je na výzvu povinný v určenej lehote predložiť správne súdu vyjadrenie k žalobe.

Podľa § 310 SSP, správny súd rozhodne o žalobe do troch dní od jej doručenia.

Podľa § 311 ods. 1, 2 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, uznesením ju zamietne. Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby, uznesením rozhodne o zaregistrovaní kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy obcí, miest a mestských častí. Vo výroku uvedie označenie kandidátnej listiny a meno a priezvisko zaregistrovaného kandidáta.

Podľa § 119 SSP, správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci.

Podľa § 120 písm. a) SSP, správny súd nie je viazaný skutkovým stavom zisteným orgánom verejnej správy a môže sám vykonať dokazovanie, ak

- a) to považuje za nevyhnutné na rozhodnutie vo veci,
- b) rozhoduje v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b), e), f), i), j) alebo
- c) rozhoduje podľa § 192.

Podľa § 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva (ďalej len „zákon“), tento zákon upravuje podmienky výkonu volebného práva a organizáciu volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do Európskeho parlamentu, volieb prezidenta Slovenskej republiky, ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a spôsob vykonania referenda vyhláseného podľa článku 93 až 99 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „voľby“).

Podľa § 6 zákona, prekážkou práva byť volený je

- a) výkon trestu odňatia slobody,
- b) právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,
- c) pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 171 ods. 5 písm. a) zákona, ku kandidátnej listine politickej strany alebo koalície musí byť pripojené vlastnoručne podpísané vyhlásenie každého kandidáta uvedeného na kandidátnej listine, že súhlasí so svojou kandidatúrou, nekandiduje na inej kandidátnej listine a nemá prekážky práva byť volený.

Podľa § 172 ods. 1 zákona, Miestna volebná komisia predložené kandidátne listiny preskúma a nezaregistruje kandidáta,

- a) ktorý má prekážku práva byť volený podľa § 6,
- b) ktorý nespĺňa podmienku uvedenú v § 164,
- c) ktorý napriek výzve miestnej volebnej komisie v stanovenej lehote neodstránil všetky vlastné mená alebo ich skratky z údajov o zamestnaní,
- d) ktorý ku kandidátnej listine nepripojil vyhlásenie podľa § 171 ods. 5 písm. a) alebo písomnosti podľa § 171 ods. 8,
- e) ak je uvedený na kandidátnych listinách viacerých politických strán alebo koalícií na tej kandidátnej listine, ku ktorej nie je pripojené vyhlásenie podľa § 171 ods. 5 písm. a) alebo ods. 8; ak kandidát podpísal vyhlásenie k viacerým kandidátnym listinám, vyčiarkne ho na všetkých kandidátnych listinách,
- f) ktorý je uvedený na kandidátnej listine nad určený počet kandidátov,
- g) ktorý ku kandidátnej listine nepripojil podpisovú listinu podľa § 171 ods. 9 alebo podpisová listina ktorého je neúplná.

Podľa § 172 ods. 3 zákona, o zaregistrovaní kandidátov alebo nezaregistrovaní kandidátov vyhotoví miestna volebná komisia bezodkladne rozhodnutie, ktoré podpíše jej predseda, a vyzve politické strany, koalície a nezávislých kandidátov, aby si rozhodnutie prevzali do 24 hodín. Ak politická strana

alebo koalícia, alebo nezávislý kandidát neprevezmú rozhodnutie v ustanovenej lehote, považuje sa rozhodnutie za prevzaté.

Podľa § 172 ods. 4 zákona, proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie o nezaregistrovaní kandidáta môže dotknutá kandidujúca politická strana alebo koalícia a dotknutý nezávislý kandidát podať návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta na správny súd.

Podľa § 172 ods. 5 zákona, ak správny súd rozhodne o zaregistrovaní kandidáta, miestna volebná komisia vykoná rozhodnutie správneho súdu do 24 hodín od jeho doručenia vyznačením registrácie na kandidátnej listine.

Podľa článku 2 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo.

Podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

Podľa čl. 30 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Rozhodnutie volebnej komisie o nezaregistrovaní kandidáta by mohlo znemožniť uplatnenie práva byť volený do obecného zastupiteľstva. Volebný kódex preto v spojení so Správnym súdnym poriadkom pripúšťa preskúmanie takéhoto rozhodnutia súdom, a to v rámci tzv. správneho súdnictva. Podrobnosti o konaní pred súdom upravuje § 303 a nasl. SSP. Správny súd rozhoduje do troch dní od doručenia žaloby, a to uznesením. Ak zistí, že žaloba nie je dôvodná, zamietne ju. Naopak, ak zistí jej dôvodnosť, uznesením rozhodne o zaregistrovaní kandidáta. Rozhodnutie súdu tak nahrádza rozhodnutie miestnej volebnej komisie. V danom prípade sa teda neaplikuje kasačný, ale skôr apelačný či revízny princíp súdneho prieskumu.

V zákone č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva nie je upravený procesný postup príslušného orgánu, ktorý má predchádzať vydaniu rozhodnutia, ako ani obsahové náležitosti takto vydaného rozhodnutia, avšak zo samotnej povahy a predmetu rozhodnutia – nezaregistrovanie kandidáta, musí byť zrejmé, z akého dôvodu miestna volená komisia nezaregistrovala kandidáta.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súd zistil, že v predmetnom rozhodnutí absentuje odôvodnenie s uvedením, ktoré skutočnosti boli podkladom pre toto rozhodnutie, akými úvahami sa pri vydávaní rozhodnutia orgán riadil a v zmysle ktorých ustanovení zákona rozhodol o neregistrovaní kandidáta pre voľby do obecného zastupiteľstva. Takto vydané rozhodnutie nesie v sebe znaky arbitrárnosti, nakoľko pre nedostatok dôvodov je absolútne nepreskúmateľné a z pohľadu súdu má znaky svojvoľného rozhodnutia. Napriek tomu, že z vyššie uvedených dôvodov je rozhodnutie nepreskúmateľné, nemožno automaticky konštatovať, že kandidát splnil zákonom požadované podmienky pre zaregistrovanie a v súvislosti s tým rozhodnúť o zaregistrovaní takéhoto kandidáta. Povinnosťou súdu v rámci rozhodovania o zaregistrovaní kandidáta vzhľadom na podaný návrh je opätovné posúdenie splnenia podmienok pre zaregistrovanie. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia miestnej volebnej komisie neznamená, že toto rozhodnutie po stránke vecnej je nesprávne. Vzhľadom na časový aspekt rozhodovania súdu, ktorý o návrhu na zaregistrovanie musí rozhodnúť v trojdňovej lehote, súd preto sám posúdil podmienky zaregistrovanie/nezaregistrovania kandidáta (III. ÚS 651/2014).

Vzhľadom na uvedené sa súd zaoberal preskúmaním dôvodu, ktorý viedol žalobcu k podaniu žaloby. Napriek tomu, že v rozhodnutí miestnej volebnej komisie absentuje dôvod nezaregistrovania kandidáta C. D. E., z obsahu podanej žaloby, z vyjadrenia žalovaného ako aj z listinných dôkazov vyplýva, že sa jedná o nespĺnenie podmienky práva byť volený. Volebné právo tak pasívne, ako aj aktívne, je občanom SR garantované Ústavou SR v čl. 30 a podmienky jeho výkonu ustanovuje osobitný zákon.

Osobitným zákonom je zákon o podmienkach výkonu volebného práva a ustanovenie § 6 upravuje prekážky práva byť volený, teda prekážky výkonu pasívneho volebného práva. Ustanovenie formuluje tri prekážky výkonu pasívneho volebného práva, ktoré sa vzťahujú na všetky druhy volieb upravené volebným zákonom. Prekážky volebného práva možno definovať ako ústavou či volebnými zákonmi ustanovené podmienky výkonu volebného práva, ktorých nenaplnenie neumožňuje fyzickým osobám, ktorým inak volebné právo patrí, jeho reálny výkon, a to až dovtedy, kým táto prekážka trvá. Cieľom právnej úpravy, ktorá pre všetky druhy volieb zaviedla prekážku výkonu pasívneho volebného práva z dôvodu právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin, ktoré ešte nebolo zahladené [§ 6 písm. b) volebného zákona], bolo zabezpečiť verejný záujem na tom, aby sa o volené funkcie uchádzali iba osoby, ktorých bezúhonnosť je nespochybniteľná. Vylučujúcou podmienkou v danom prípade je iba zahľadzenie odsúdenia, ktorého právnym dôsledkom je zákonná fikcia neodsúdenia. Právo byť volený v zmysle § 6 písm. b) cit. zákona nemôže uplatniť osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin, ak jej odsúdenie nebolo zahladené. Zákon sa pri tejto prekážke obmedzil na úmyselné trestné činy, a teda pokiaľ osoba spácha trestný čin z nedbanlivosti, môže kandidovať vo voľbách. Rovnako je podmienkou právoplatnosť takéhoto rozsudku. Existencia prekážky výkonu pasívneho volebného práva je dôvodom nezaregistrovania kandidáta. Preto vzhľadom na túto skutočnosť volebný zákon ukladá vo svojich osobitných častiach kandidátom, aby ku kandidátnej listine pripojili prehlásenie, že u nich nie je žiadna prekážka výkonu práva byť volený. Vylučujúcou podmienkou v prípade prekážky výkonu pasívneho volebného práva z dôvodu právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin, je zahľadzenie odsúdenia a to znamená, že sa na osobu hľadí ako keby nebola odsúdená. Podmienky zahľadzenia odsúdenia upravuje § 92 z. č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, (resp. § 50 Trestného zákona o osvedčení odsúdeného po uplynutí skúšobnej doby pri uložení podmiennečného trestu odňatia slobody).

Z listinných dôkazov súd zistil, že kandidát C. D. E. tak v čase registrácie kandidátnych listín ani v čase rozhodovania súdu, nespĺňal volebným zákonom ustanovené podmienky pasívneho volebného práva, pretože bol právoplatne podmiennečne odsúdený za úmyselný trestný čin so skúšobnou dobou 3 roky, ktorá uplynula dňa 10.01.2022.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona, pri povolení podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody určí súd skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmiennečného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

Podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona, ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a splnil povinnosť nahradiť škodu spôsobenú trestným činom alebo zaplatiť dlh alebo zameškané výživné, ak boli uložené, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa trest odňatia slobody vykoná. Rovnako súd postupuje aj v prípade iných obmedzení alebo povinností podľa § 51 ods. 3 a 4, ak boli uložené. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou. Výnimočne môže súd vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmiennečné odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže a) ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad a uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo primerané povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4 smerujúce k tomu, aby viedol riadny život, b) primerane predĺžiť skúšobnú dobu, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu skúšobnej doby ustanovenej v odseku

Podľa § 50 ods. 5 Trestného zákona, ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 4 bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil.

Podľa § 50 ods. 7 Trestného zákona, ak sa vyslovilo, že sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil, hľadí sa na neho, ako keby nebol odsúdený.

Zákonná fikcia neodsúdenia vzniká dňom právoplatnosti uznesenia, ktorým súd vyslovil, že sa podmiennečne odsúdený osvedčil, alebo súčasne so vznikom fikcie o osvedčení.

V danom prípade, aby sa na kandidáta C. D. E. hľadelo ako keby nebol odsúdený, je nevyhnutné buď rozhodnutie súdu o tom, že sa v skúšobnej dobe osvedčil podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona, alebo musí uplynúť lehota jedného roka od skončenia skúšobnej doby, v ktorej súd neurobí rozhodnutie podľa §

50 ods. 4 Trestného zákona. V tomto prípade však ešte neuplynula lehota 1 roka, po uplynutí ktorej by sa aj bez rozhodnutia súdu malo za to, že sa odsúdený osvedčil, keďže uplynie až dňa 10.01.2023. Zároveň nebolo doposiaľ súdom rozhodnuté o odsúdenom, že sa v skúšobnej dobe osvedčil v zmysle § 50 ods. 4 Trestného zákona, hoci odsúdený podal dňa 06.09.2022 žiadosť o vyslovenie, že sa osvedčil, avšak tejto žiadosti súd doposiaľ nerozhodol. Súd na doplnenie ešte poukazuje na to, že uvedená trestná vec sa v súčasnej dobe nachádza na Najvyššom súde SR za účelom rozhodovania o dovolaní odsúdeného, avšak táto skutočnosť nemení nič na tom, že kandidát C. D. E. v rozhodnom čase bol právoplatne odsúdený a neboli v zmysle § 50 ods. 7 Trestného zákona splnené podmienky na to, aby sa na neho hľadelo ako keby odsúdený nebol.

Pokiaľ žalobca v žalobe poukazoval na to, že zákon v súvislosti s prekážkou volebného práva nehovorí k akému dátumu je potrebné jej existenciu skúmať, z ktorého dôvodu mal za to, že je to potrebné k času konania hlasovania – volieb, súd sa s uvedeným tvrdením nestotožnil, nakoľko z ust. § 172 ods. 1 prím. a/ volebného zákona vyplýva, že miestna volebná komisia po preskúmaní kandidátnych listín nezaregistruje kandidáta, ktorý má prekážku práva byť volený. Z uvedeného je zrejmé, že existenciu/neexistenciu prekážky musí skúmať miestna volebná komisia ku dňu svojho rozhodnutia o zaregistrovaní/ nezaregistrovaní kandidáta.

Keďže súd nemal splnené podmienky pre nazeranie na kandidáta C. D. E., ako keby nebol odsúdený, zamietol žalobu žalobcu ako nedôvodnú, nakoľko mal preukázané, že u C. D. E. existuje prekážka vo výkone pasívneho volebného práva podľa § 6 ods. písm. b) zákona, a teda sa nesmie zúčastniť volieb ako kandidát za poslanca do obecného zastupiteľstva.

Podľa § 168 SSP žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.

Podľa §175 ods. 1 SSP O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Toto ustanovenie vyjadruje zásadu, v zmysle ktorej má právo na náhradu trov konania aj žalovaný, a to podľa pomeru svojho úspechu vo veci, ale len ak to možno spravodlivo požadovať. Pôjde najmä o prípady šikanózných žalôb. Aj pre žalovaného však platí, že musí ísť o dôvodne vynaložené trovy.

Žalovaný bol v konaní úspešný, avšak súd nezistil skutočností, pre ktoré by bol dôvod spravodlivo požadovať voči žalobcovi náhradu trov konania, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že z obsahu súdneho spisu súdu nezistil existenciu trov u žalovaného majúcich sa nahradiť. Z týchto dôvodov súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP v spojitosti s § 357 CSP).